

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH**

Katowice, dn. 28.06.2016r.

RKT-61-15/14/SB

DECYZJA Nr RKT-03/2016

Stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.: Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 660; Nr 171, poz. 1206; Dz. U. z 2008 r. Nr 157, poz. 976, Nr 223, poz. 1458, Nr 227, poz. 1505; Dz. U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 157, poz. 1241; Dz. U. z 2011 r. Nr 34, poz. 173) w związku z art. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2014r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 945), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Euro-Cash Plus sp. z o.o. w Mikołowie,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę** polegającą na stosowaniu w treści umowy: „Umowa pożyczki pieniężnej serii B”, a także w regulaminach: „Regulamin serii A do umowy pożyczki” oraz „Regulamin serii B do umowy pożyczki” postanowień:

1. *„W przypadku spłaty przed terminem Klient zobowiązuje się wskazać rachunek bankowy, na który zostanie wpłacona część oprocentowania za okres, w którym Klient z pożyczki nie korzystał lub do odebrania jej z kasy pożyczkodawcy w jego siedzibie”, które jest niezgodne z art. 49 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.),*
2. *„Zabezpieczeniem spłaty Pożyczki jest: Poręczenie wekslowe udzielone przez OCF Spółka z o.o. na warunkach zawartych w zleceniu jego udzielenia jednakże odstąpienie od umowy kredytu nie jest skuteczne wobec tej umowy”, które jest niezgodne z art. 55 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.),*
3. *„Pożyczkodawca informuje Klienta o prawie do odstąpienia od niniejszej umowy w drodze doręczenia Pożyczkodawcy w terminie 14 dni od daty jej zawarcia niewadliwego pisemnego oświadczenia zgodnego ze wzorem stanowiącym załącznik do niniejszej umowy”, które jest niezgodne z art. 53 ust. 1, 4 i 5 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.),*
4. *„Wszelkie koszty, poniesione przez Pożyczkodawcę jego następców prawnych i osoby które wstąpią w jego prawa z tytułu umowy w związku z nienależytym wykonaniem obowiązków*

przez Pożyczkobiorcę lub niewykonaniem obowiązków przez Pożyczkobiorcę obciążają Pożyczkobiorcę”, które jest niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.)

które zostały uznane za sprzeczne z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i stwierdza się zaniechanie ich stosowania z dniem 6 czerwca 2015r.

II. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na** naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji poprzez nieumieszczenie w treści umów pożyczek informacji o kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym, który to obowiązek wynika z art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011r. Nr 126, poz. 715 ze zm.), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 6 czerwca 2015r.**

III. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na** naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji poprzez nieumieszczenie w treści formularza informacyjnego informacji o pobieranych opłatach z tytułu zaległości w spłacie kredytu, co jest niezgodne z art. 14 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011r. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w związku z art. 13 ust.1 pkt 12 tej ustawy o kredycie konsumenckim i stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 6 czerwca 2015r.**

IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, nakłada się na Euro-Cash Plus sp. z o.o. w Mikołowie **kary pieniężne** z tytułu naruszenia zakazów, o jakich mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie:

- 1) opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji w wysokości **3 939 PLN** (słownie: trzy tysiące dziewięćset trzydzieści dziewięć złotych),
- 2) opisanym w punkcie II sentencji niniejszej decyzji w wysokości **985 PLN** (słownie: dziewięćset osiemdziesięciu pięciu złotych),
- 3) opisanym w punkcie III sentencji niniejszej decyzji w wysokości **771 PLN** (słownie: siedmiuset siedemdziesięciu jeden złotych).

V. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 23) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciąża się Euro-Cash Plus sp. z o.o. w Mikołowie, kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się tego Przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie **59 PLN** (słownie: pięćdziesięciu dziewięciu złotych), w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej Prezesem Urzędu, z urzędu przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające (znak RKT-403-38/12/SB) w zakresie kontroli wykonania decyzji nr RKT-47/2011 z dnia 13 grudnia 2011r. oraz w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością Euro-Cash Plus Sp. z o.o. (zwanej dalej także Spółką lub Przedsiębiorcą) występuje naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) – zwanej dalej również uokik.

W dniu 29 grudnia 2014 r. postanowieniem nr 1 (dowód: karty nr 2-3) wszczęte zostało z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Przedsiębiorcę bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

1. stosowaniu w treści umów pożyczki pieniężnej serii B oraz w Regulaminach A i B do umowy pożyczki postanowień:

a) *W przypadku spłaty przed terminem klient zobowiązuje się wskazać rachunek bankowy, na który zostanie wpłacona część oprocentowania za okres, w którym Klient z pożyczki nie korzystał lub do odebrania jej z kasy pożyczkodawcy w jego siedzibie*, które mogło zostać uznane za niezgodne z art. 49 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.);

b) *Zabezpieczeniem spłaty Pożyczki jest: Poręczenie wekslowe udzielone przez OCF Spółka z o.o. na warunkach zawartych w zleceniu jego udzielenia jednakże odstąpienie od umowy kredytu nie jest skuteczne wobec tej umowy*, które mogło zostać uznane za niezgodne z art. 55 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.);

c) *Pożyczkodawca informuje Klienta o prawie do odstąpienia od niniejszej umowy w drodze doręczenia Pożyczkodawcy w terminie 14 dni od daty jej zawarcia niewadliwego pisemnego oświadczenia zgodnego ze wzorem stanowiącym załącznik do niniejszej umowy*, które mogło zostać uznane za niezgodne z art. 53 ust. 1, 4 i 5 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.);

d) *Wszelkie koszty, poniesione przez Pożyczkodawcę, jego następców prawnych i osoby, które wstąpią w jego prawa z tytułu umowy w związku z nienależytym wykonaniem obowiązków przez Pożyczkobiorcę lub niewykonaniem obowiązków przez Pożyczkobiorcę, obciążają Pożyczkobiorcę*, które mogło zostać uznane za niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.);

a tym samym mogą stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

2. naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji przez nieumieszczenie w treści umów pożyczek informacji o kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym, który to obowiązek wynika z art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.), co mogło stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

3. naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nieumieszczenie w treści formularza informacyjnego informacji o pobieranych opłatach z tytułu zaległości w spłacie kredytu, co może być niezgodne z art. 14 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.) w związku z art. 13 ust. 1 pkt 12 tej ustawy o kredycie konsumenckim, co mogło stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania, Przedsiębiorca wyjaśnił, że na podstawie uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia udziałowców z dnia 15 marca 2015r. zaprzestał prowadzenia działalności w zakresie udzielania pożyczek. Dodano, że Spółka nie będzie prowadziła działalności w zakresie udzielania pożyczek konsumentom. Przedsiębiorca – na dzień udzielenia odpowiedzi - związany był umowami o pożyczkę zawartymi z konsumentami w przeszłości (dowód: karta nr 120). Spółka w kolejnym piśmie podała, że ostatnie umowy zostały zawarte 5 maja 2015r. oraz uzupełniła informacje co do ilości ww. umów pożyczek (dowód: karta nr 123).

Pismem z dnia 29 kwietnia 2016 r. Przedsiębiorca został zawiadomiony o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o prawie do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w sprawie. Przedsiębiorca nie skorzystał z przedmiotowego prawa (dowód: karta nr 174).

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Euro-Cash Plus sp. z o.o. z siedzibą w Mikołowie prowadziła działalność gospodarczą polegającą na udzielaniu pożyczek gotówkowych na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nr 0000170578 (dowód: karta nr 123).

Przedsiębiorca zawierał z konsumentami umowy pożyczek konsumenckich w oparciu o „Umowę pożyczki pieniężnej serii A”, „Umowę pożyczki pieniężnej serii B”, a także „Regulamin A do umowy pożyczki” oraz „Regulamin B do umowy pożyczki”, które zostały wprowadzone do stosowania 18 grudnia 2011r. (dowód: karty nr 9, 29, 31), a następnie, w wersji zmodyfikowanej, zostały wprowadzone do stosowania 10 czerwca 2013r (dowód: karty nr 81, 82, 83, 115, 116).

„Umowa pożyczki pieniężnej serii B” obejmowała następujące postanowienia:

§ 1 ust. 3 pkt 3.1 ww. umowy stanowił, że *„Zabezpieczeniem spłaty Pożyczki jest: Poręczenie wekslowe udzielone przez OCF Spółka z o.o. na warunkach zawartych w zleceniu jego udzielenia jednakże odstąpienie od umowy kredytu nie jest skuteczne wobec tej umowy”;*

§ 6 ust. 2 ww. umowy stanowił, że *„W przypadku spłaty przed terminem Klient zobowiązuje się wskazać rachunek bankowy, na który zostanie wpłacona część oprocentowania za okres, w którym Klient z pożyczki nie korzystał lub do odebrania jej z kasy pożyczkodawcy w jego siedzibie”;*

§ 7 ust. 1 ww. umowy stanowił, że *„Pożyczkodawca informuje Klienta o prawie do odstąpienia od niniejszej umowy w drodze doręczenia Pożyczkodawcy w terminie 14 dni od daty jej zawarcia niewadliwego pisemnego oświadczenia zgodnego ze wzorem stanowiącym załącznik do niniejszej umowy” (dowód: karty nr 23-25).*

Pkt 18 „Regulaminu A do umowy pożyczki” oraz pkt 31 „Regulaminu B do umowy pożyczki”, stosowanych od 18 grudnia 2011r., a także pkt 17 Regulaminu A i pkt 32 Regulaminu B stosowanych od 10 czerwca 2013r. stanowiły: *„Wszelkie koszty, poniesione przez Pożyczkodawcę jego następców prawnych i osoby które wstąpią w jego prawa z tytułu umowy w związku z nienależytym wykonaniem obowiązków przez Pożyczkobiorcę lub niewykonaniem obowiązków przez Pożyczkobiorcę obciążają Pożyczkobiorcę”.*

Ww. umowy nie zawierały natomiast informacji o kwocie odsetek z tytułu udzielonych pożyczek, należnych w stosunku dziennym. Analiza zgromadzonych dokumentów dotyczących zawieranych umów wykazała, że w przypadku jednej z umów fakt pobierania oprocentowania został określony w następujący sposób: *„Od kwoty pożyczki Pożyczkodawca*

pobiera odsetki według stawki stałej w kwocie 11,0 zł, co wynosi w procentach w skali roku 17,63285024” (dowód: karta nr 23). W przypadku pozostałych zgromadzonych umów zawartych w terminie późniejszym stawka procentowa wynosiła 0%. Jednocześnie w § 6 ust. 2 ww. umów zastrzeżono, że „W przypadku spłaty przed terminem klient zobowiązuje się wskazać rachunek bankowy na który zostanie wpłacona część oprocentowania za okres w którym klient z pożyczki nie korzystał lub do odebrania jej z kasy pożyczkodawcy w jego siedzibie”. Natomiast z pkt 30 lub pkt 29 Regulaminu B do umowy pożyczki wynika, że „Przez spłatę pożyczki rozumie się zwrot kwoty kapitału pożyczki oraz należnych odsetek, a także wszelkich innych należności Pożyczkodawcy wynikających z Umowy pożyczki, (...)”. Analiza formularzy informacyjnych wykazała, że Spółka określała w nich stopę oprocentowania kredytu oraz warunki jej zmiany w następujący sposób: „stopa oprocentowania kredytu: stopa stała mniej niż 23% ulega obniżeniu do odsetek maksymalnych jeżeli te zostaną obniżone poniżej 23%”. W później stosowanych formularzach informacyjnych stopa oprocentowania kredytu została określona w wysokości 16% lub 22% (dowód: karty nr 24, 29, 32, 69, 73, 74, 79, 96, 99, 100, 106, 109, 110, 116).

Analiza zgromadzonych formularzy informacyjnych, stosowanych wraz z ww. dokumentami, wykazała, że nie zawierały informacji o pobieranych opłatach z tytułu zaległości w spłacie kredytu. W formularzu w przedmiotowym zakresie podane było: „w przypadku braku lub opóźnienia płatności może Pan/Pani zostać obciążony/a następującymi opłatami: „stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego: odsetki maksymalne tj. na dzień 18.12.2011r. 24%”. W kolejnych formularzach oprocentowanie wyniosło np. na dzień 5.03.2015r. 10%, przy czym w żadnym z formularzy opłaty nie zostały wymienione. Jednocześnie w umowie, której dotyczyły ww. formularze określone zostały opłaty, które mogły być pobierane w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki oraz ich wysokości np. upomnienie nr 1 wysłane / dostarczone bezpośrednio po upływie terminu spłaty, monit sms, ostateczne wezwanie do zapłaty (dowód: karta nr 31, 32, 96, 133, 135).

Ostatnia umowa pożyczki została zawarta 5 maja 2015r. (dowód: karty nr 128-129, 133-134). Analiza Regulaminów dotyczących ww. umowy wykazała zmianę jego brzmienia. Jednak, kwestionowane postanowienia przytoczone powyżej były nadal zawarte w „Regulaminie A do umowy pożyczki” i „Regulaminie B do umowy pożyczki”. Przyjęły one odpowiednio numer 16 w Regulaminie A i numer 27 w Regulaminie B. W dostarczonych dokumentach w dalszym ciągu brak było informacji dotyczących wartości odsetek w stosunku dziennym. Również informacje podane w formularzu nie zostały poszerzone o dane dotyczące kosztów związanych z nieterminową spłatą pożyczki (dowód: karty nr 135, 144).

W dniu 15 marca 2015r. podjęta została uchwała nadzwyczajnego zgromadzenia udziałowców o zaprzestaniu prowadzenia działalności w zakresie udzielania pożyczek (dowód: karty nr 120, 123, 125, 126). Ostatnia umowa została zawarta 5 maja 2015r. (dowód: karta nr 123), a terminy spłaty wszystkich realizowanych przez Spółkę umów upłynęły, a konsumenci pozostają w zwłoce (dowód: karta nr 163). Mając na uwadze maksymalny określony we wzorcu i umowach pożyczek okres, na jaki zawierane były przez Spółkę umowy pożyczek, tj. 30 dni, należy przyjąć, że datą, od której w obrocie z konsumentami nie funkcjonują już umowy zawierające zakwestionowane praktyki, jest dzień 6 czerwca 2015 r. (dowód: karty nr 88, 99, 128, 137). Wobec powyższego Prezes Urzędu stwierdził zaniechanie stosowania zarzucanych praktyk z dniem 6 czerwca 2015 r.

Zgodnie ze złożonym przez Przedsiębiorcę zeznaniem o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych, w

2015 r. jego przychód wyniósł (tajemnica przedsiębiorstwa) zł (słownie: (tajemnica przedsiębiorstwa) (karta nr 170).

W toku niniejszego postępowania Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w art. 24 ust. 2 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) ustawy Kodeks postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji¹.

W przypadku, gdy doszło do naruszenia art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu na podstawie art. 26 ust. 1 tej ustawy uznaje określoną praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazuje zaniechanie jej stosowania. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24. W przypadku określonym w art. 27 ust. 1 ww. ustawy Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania (art. 27 ust. 2 ww. ustawy).

Naruszenie interesu publicznego

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Działania oparte na przepisach niniejszej ustawy są zatem podejmowane w interesie publicznym, w celu ochrony interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek do uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy oceniane działania godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku i poprzez to, powodują zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu. Do naruszenia interesu publicznego dochodzi, gdy skutki określonych działań mają charakter powszechny, dotyczą wszystkich potencjalnych podmiotów na danym rynku².

Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy zawarli lub zawrą umowy kredytu konsumenckiego z Przedsiębiorcą. Objęte zarzutami działania Spółki wymierzone są w szeroki i bliżej nieokreślony krąg uczestników rynku, ponieważ są one skierowane do członków określonej zbiorowości, tj. wszystkich rzeczywistych i potencjalnych kontrahentów Przedsiębiorcy. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, iż naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego.

¹ w brzmieniu art. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obowiązującej na dzień wszczęcia postępowania

² Konrad Kohutek: Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2008r., strona 47

Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie przedmiotowa przesłanka została spełniona, istniała możliwość poddania zachowania Przedsiębiorcy dalszej ocenie pod kątem stosowania przez niego praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Na mocy art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Aby można było stwierdzić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, muszą kumulatywnie zostać spełnione następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- praktyka musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów,
- praktyka musi być bezprawna.

Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 672 ze zm.) wynika, że przedsiębiorcą jest osoba prawna wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. W rozważanym przypadku podmiot będący stroną postępowania posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to spółka prawa handlowego, która prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zachowania niniejszego podmiotu podlegają zatem kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiuje pojęcia zbiorowych interesów konsumentów, stąd przy ustalaniu jego treści należy odwołać się do orzecznictwa sądowego. Pojęcie zbiorowych interesów konsumentów zostało szeroko omówione przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 kwietnia 2008r. (sygn. akt III SK 27/07). W uzasadnieniu Sąd Najwyższy podał, iż gramatyczna wykładnia tego pojęcia prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Rezultaty tej wykładni modyfikuje zastrzeżenie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma interesów indywidualnych. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „zbiorowego interesu konsumentów” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka przedsiębiorcy skierowana jest do „nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów”. Wystarczające powinno być w jego ocenie ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy orzekł też, że *„praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy”*.

W rozważanym przypadku Przedsiębiorca oferował swoje usługi nieograniczonej grupie osób. W umowach nie określono żadnych formalnych barier ich zawarcia. Dlatego też, zostało uznane, iż adresatami oferty byli wszyscy potencjalni konsumenci chcący zaciągnąć kredyt konsumencki. Istotne w tym przypadku jest to, iż Przedsiębiorca zawierał umowy w oparciu o przygotowane wcześniej wzory umów, a więc działania nie były skierowane do zindywidualizowanych konsumentów, lecz do każdego potencjalnego konsumenta. W

związku z powyższym zostało stwierdzone, iż zarzucane w decyzji praktyki naruszały nie tylko interesy ekonomiczne konsumentów, którzy już zawarli oceniane umowy, ale też mogły naruszać interesy przyszłych potencjalnych klientów Spółki. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności stwierdzone zostało, iż rozważane działania Spółki, o których mowa w punktach I, II i III sentencji niniejszej decyzji godzą lub godziły w zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność działań

Kolejną przesłanką, która musi być spełniona, aby było możliwe stwierdzenie naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność działania przedsiębiorcy rozumiana jako sprzeczność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Jako „sprzeczne z prawem” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa /Por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szewca, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 - 118/.

W przypadku praktyki określonej w punkcie I sentencji decyzji zarzucono Przedsiębiorcy, że stosował postanowienia, które w sposób sprzeczny z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim regulowały prawa i obowiązki stron umowy.

Praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów może polegać na naruszeniu przez przedsiębiorcę ciążącego na nim obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 uokik). Normy chroniące konsumentów mają na celu zapewnienie równowagi między profesjonalnym uczestnikiem obrotu a konsumentem. Podstawowym instrumentem służącym realizacji tego zadania jest zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu wiedzy poprzez nałożenie na przedsiębiorców szeregu obowiązków informacyjnych. „Konsument ma prawo do kompletnej i jednoznacznej informacji w sprawach mających istotne znaczenie dla zabezpieczenia jego interesu prawnego w warunkach globalizacji (masowości) obrotu prawnego i wielości ofert na rynku” (wyr. SN III SK 7/06)³. W przypadku praktyk określonych w punktach II i III sentencji decyzji, zarzut dotyczył nieprzekazania konsumentom, za pośrednictwem formularza informacyjnego oraz umowy, kompletnej informacji o warunkach, na jakich realizowane będą umowy. W tym przypadku, bezprawność polegała na naruszaniu obowiązku podawania rzetelnych i pełnych informacji, który to obowiązek wynikał z ustawy o kredycie konsumenckim.

Biorąc pod uwagę powyższe przesłanki, które muszą zostać spełnione w niniejszej sprawie, aby móc uznać stosowane praktyki za bezprawne, konieczne jest dokonanie oceny poszczególnych zakwestionowanych praktyk.

I.1 W zakresie punktu I.1 sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczyła stosowania w umowie: „Umowa pożyczki pieniężnej serii B” postanowienia: „*W przypadku spłaty przed terminem klient zobowiązuje się wskazać rachunek bankowy, na który zostanie*

³ Szerzej pod redakcją T. Skoczny: Komentarz Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, CH Beck, Warszawa 2009, s. 969-970

wpłacona część oprocentowania za okres, w którym Klient z pożyczki nie korzystał lub do odebrania jej z kasy pożyczkodawcy w jego siedzibie”, które zostało uznane za sprzeczne z art. 49 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim, co zostało uznane za sprzeczne z art. 24 ust. 1 i 2 uokik.

Zgodnie z art. 49 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim – zwanej dalej także ukk, w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. W przypadku spłaty części kredytu przed terminem określonym w umowie, ust. 1 stosuje się odpowiednio (art. 49 ust. 2 ukk).

Powyższe postanowienie „Umowy pożyczki pieniężnej serii B”, określa sposób rozliczenia zobowiązań finansowych konsumenta wobec pożyczkodawcy, w sytuacji, gdy spłaci pożyczkę przed terminem. Zakwestionowana klauzula podaje jedynie, że konsument mógł otrzymać zwrot części wpłaconego wcześniej oprocentowania za okres po spłacie kredytu. Poprzez wskazanie jedynie określonego kosztu, Spółka może zwrócić tylko rozliczoną wartość oprocentowania, pomijając inne wpłaty. Podczas gdy z analizy zgromadzonych umów wynika, że konsument ponosił koszt prowizji za rozpatrzenie wniosku o udzielenie pożyczki oraz koszty poręczenia wekslowego.

Należy zwrócić uwagę na to, że konsumenci, opierając się wyłącznie na postanowieniach umów, bez dokonania ich weryfikacji w oparciu o ustawę, mogli pozostawać w błędnym przekonaniu co do zakresu przysługujących im praw. W efekcie tego, mogli oni podejmować decyzje związane z przedterminową spłatą kredytu inne niż te, które podjęliby, gdyby posiadali pełne informacje. Konsumenci mogli odstąpić od skorzystania z prawa do przedterminowej spłaty kredytu, pomimo takiego zamiaru i możliwości ze względu na fakt, iż w wyniku analizy warunków umów uznali, iż korzyści, jakie mogli osiągnąć z tego tytułu, nie były wystarczające. Natomiast gdyby posiadali pełne informacje, mogliby podjąć decyzje decyzję o skorzystaniu z tego prawa. Sposób zredagowania przepisu prawa świadczy o tym, że obowiązek rozliczania kosztów dotyczy całego okresu, o który został skrócony czas trwania pożyczki oraz dotyczy wszelkich poniesionych kosztów, nawet wówczas, gdy zostały one poniesione wcześniej: koszty ubezpieczenia, prowizji czy też odsetek.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Prezes Urzędu uznał, że postanowienie w sposób sprzeczny z ustawą o kredycie konsumenckim regulowało prawa i obowiązki stron umowy. Wobec powyższego, zdaniem Prezesa Urzędu, opisane działanie Przedsiębiorcy było niezgodne z przepisami prawa oraz zagrażało interesom konsumentów, a więc stanowiło naruszenie art. 49 ust. 1 i 2 ukk.

I.2 W zakresie punktu I.2 sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczyła stosowania w „Umowie pożyczki pieniężnej serii B” postanowienia: *„Zabezpieczeniem spłaty Pożyczki jest: Poręczenie wekslowe udzielone przez OCF Spółka z o.o. na warunkach zawartych w zleceniu jego udzielenia jednakże odstąpienie od umowy kredytu nie jest skuteczne wobec tej umowy”*, które zostało uznane za sprzeczne z art. 55 ustawy o kredycie konsumenckim, co zostało uznane za sprzeczne z art. 24 ust. 1 i 2 uokik.

Art. 55 ukk stanowi, iż jeżeli z umową o kredyt związana jest usługa dodatkowa, świadczona przez kredytodawcę lub osobę trzecią - na podstawie umowy między tą osobą a kredytodawcą - w przypadku skorzystania przez konsumenta z prawa do odstąpienia od umowy o kredyt - odstąpienie to jest skuteczne także wobec umowy o usługę dodatkową.

W przytoczonym powyżej postanowieniu, w sposób jednoznaczny zostało natomiast stwierdzone, że poręczenie wekslowe OCF sp. z o.o. wynikało z umowy zlecenia, którą

zawarto z pożyczkodawcą. Na podstawie dostarczonych dokumentów, Prezes Urzędu stwierdził, iż konsument nie zawierał umowy z OCF sp. z o.o., w sprawie ustanowienia zabezpieczenia. Tym samym usługa zabezpieczenia nie była świadczona na podstawie odrębnej umowy zawartej przez kredytobiorcę, lecz na podstawie warunków umowy zawartej przez pożyczkodawcę z osobą trzecią. Analizując brzmienie tego postanowienia, Prezes Urzędu stwierdził, iż art. 55 ukk ma bezpośrednie zastosowanie do ocenianej umowy pożyczki. W konsekwencji tego konsument odstępując od umowy kredytu odstąpił od umowy zlecenia dotyczącej poręczenia wekslowego. Natomiast w warunkach umowy ograniczone zostało przedmiotowe prawo konsumenta do potraktowania odstąpienia od umowy kredytu jako równoznacznego z odstąpieniem od umowy dodatkowej.

Stwierdzono zatem, że zakwestionowana klauzula, w sposób sprzeczny z art. 55 ustawy o kredycie konsumenckim, kształtowała prawa konsumenta, dotyczące możliwości rozwiązania umowy wynikającej z zabezpieczenia.

I.3 W zakresie punktu I.3 sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczyła stosowania w „Umowie pożyczki pieniężnej serii B” postanowienia: *„Pożyczkodawca informuje Klienta o prawie do odstąpienia od niniejszej umowy w drodze doręczenia Pożyczkodawcy w terminie 14 dni od daty jej zawarcia niewadliwego pisemnego oświadczenia zgodnego ze wzorem stanowiącym załącznik do niniejszej umowy”*, które zostało uznane za sprzeczne z art. 53 ust. 1, 4 i 5 ustawy o kredycie konsumenckim, co zostało uznane za sprzeczne z art. 24 ust. 1 i 2 uokik.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ukk, konsument ma prawo, bez podania przyczyny, do odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy. Art. 53 ust. 4 ukk stanowi, iż termin do odstąpienia od umowy jest zachowany, jeżeli konsument, przed jego upływem, złoży pod wskazany przez kredytodawcę lub pośrednika kredytowego adres oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Dla zachowania terminu, o którym mowa w ust. 4, jest wystarczające wysłanie oświadczenia przed jego upływem (art. 53 ust. 5 ukk).

Z przytoczonego artykułu wynika, iż konsument był obowiązany, w celu skutecznego odstąpienia od umowy, w terminie 14 dni od zawarcia umowy, doręczyć odpowiednie oświadczenie. Jednocześnie, art. 53 ust. 4 ukk stanowi, że wystarczające jest, aby ww. oświadczenie konsument nadał w terminie 14 dni. Natomiast sposób określenia przedmiotowego prawa w umowie mogło spowodować, że konsument dysponował krótszym czasem na skuteczne odstąpienie od umowy. Zakwestionowane postanowienie mogło być interpretowane w taki sposób, że od ustawowego terminu 14 dni konsument powinien odliczyć czas, jaki był potrzebny na doręczenie oświadczenia do Przedsiębiorcy, aby odstąpienie zostało uznane za skuteczne. Dodatkowo, z ww. postanowienia wynikało, że Spółka samodzielnie określiła warunki, jakie musiał spełnić konsument, aby mógł skorzystać z prawa do odstąpienia od umowy. Wymagało się od niego, aby oświadczenie, o którym mowa powyżej, sporządzone zostało w sposób niewadliwy i zgodny ze wzorem, stanowiącym załącznik do umowy pożyczki. Poprzez takie sformułowanie, Przedsiębiorca mógłby jednostronnie ocenić, czy dane oświadczenie spełnia wszelkie wymogi i w efekcie nie uznać odstąpienia za skuteczne. W sytuacji takiej interpretacji postanowienia konsument, mógł nieskorzystać z prawa do odstąpienia od umowy i realizować ją nadal, pomimo że nie upłynął jeszcze 14 dzień na nadanie oświadczenia o odstąpieniu, lub pomimo utraty – zniszczenia wzoru oświadczenia o odstąpieniu wydanego przez Przedsiębiorcę.

Uznano zatem, iż warunki umowy pogorszyły sytuację konsumenta pod względem czynności, które musiał wykonać, aby skutecznie odstąpić od umowy kredytu

konsumenckiego, w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia, co jest sprzeczne z art. 53 ust. 1, 4 i 5 ustawy o kredycie konsumenckim.

I.4 W zakresie punktu I.4 sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka dotyczyła stosowania w „Umowie pożyczki pieniężnej serii B” postanowienia: *„Wszelkie koszty, poniesione przez Pożyczkodawcę jego następców prawnych i osoby które wstąpią w jego prawa z tytułu umowy w związku z nienależytym wykonaniem obowiązków przez Pożyczkobiorcę lub niewykonaniem obowiązków przez Pożyczkobiorcę obciążają Pożyczkobiorcę”*, które zostało uznane za sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt. 11 ustawy o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt. 11 ukk, umowa o kredyt konsumencki powinna określać nie tylko roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, lecz także ewentualne inne opłaty, jakie mogą być naliczone z tytułu zaległości w spłacie kredytu.

Zakwestionowane postanowienie stanowiło, iż konsument musi ponieść wszelkie koszty, określone przez pożyczkodawcę czy też inny podmiot, w sytuacji nieterminowej spłaty kredytu. Sposób, w jaki zreagowana została kwestionowana klauzula powoduje, że zarówno pożyczkodawca, jak i jakikolwiek inny podmiot, który nabędzie wierzytelność, będzie miał prawo do egzekwowania od konsumenta nieograniczonych kosztów, także takich, które związane są z działaniami podejmowanymi przez inny podmiot. Użycie określenia „wszelkie koszty” spowodowało, że konsument nie miał żadnej możliwości zweryfikowania podstaw żądań ze strony Przedsiębiorcy. Ponadto, w sytuacji skierowania powództwa przeciwko pożyczkobiorcy, w oparciu o kwestionowaną klauzulę, byłby on zobowiązany do zapłaty każdej żądanej kwoty.

Jednocześnie, przepis ustawy o kredycie konsumenckim, w sposób jednoznaczny określa wymagania, jakie powinna spełniać umowa w zakresie możliwości dochodzenia od konsumentów pokrycia poniesionych kosztów z tytułu dochodzenia roszczeń, w związku z nieterminową spłatą pożyczki. Ustawa stanowi, że pożyczkodawcy należą się odsetki, określone zgodnie z przepisami prawa, oraz ewentualnie inne opłaty, będące jednak zdefiniowane w umowie. Zakwestionowane postanowienie natomiast, pozwala kredytodawcy wymagać od konsumentów pokrycia kosztów, które nie zostały określone w umowie. Stosowanie takiej praktyki, kształtuje warunki realizacji umowy pożyczki, w sposób niekorzystny dla konsumentów.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności uznano, iż warunki umowy pogorszyły sytuację ekonomiczną Konsumenta w zakresie ewentualnych kosztów, jakie będzie musiał ponieść w sytuacji nieterminowej spłaty pożyczki.

W trakcie prowadzonego postępowania Przedsiębiorca poinformował, że 5 maja 2015r. zawarta została ostatnia umowa pożyczki. Natomiast termin spłaty pozostających w realizacji umów już upłynął i ich strony pozostają w zwłoce. Zgodnie z poczynionymi ustaleniami, mając na uwadze maksymalny określony we wzorcu i umowach pożyczek okres na jaki zawierane są przez Spółkę umowy pożyczek, tj. 30 dni, przyjęto, że datą, od której w obrocie z konsumentami nie funkcjonują już umowy zawierające zakwestionowane praktyki, jest dzień 6 czerwca 2015 r.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie przesłanki wynikające z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. bezprawność działań Przedsiębiorcy oraz naruszanie zbiorowych interesów konsumentów, Prezes Urzędu uznał oceniane praktyki za niezgodne z ww. przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i stwierdził zaniechanie ich stosowania z dniem 6 czerwca 2015r.

W świetle ww. okoliczności orzeczono jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

II. W zakresie punktu II sentencji niniejszej decyzji oceniana praktyka polegała na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji poprzez nieumieszczanie w treści umów pożyczek informacji o kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym, który to obowiązek wynika z art. 30 ust. 1 pkt 15 ukk, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Na podstawie ustawy o kredycie konsumenckim, kredytodawca lub pośrednik kredytowy ma obowiązek przekazania konsumentowi informacji, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 15 ukk, zamieszczając je w umowie o kredyt konsumencki. Umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek, zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym. W art. 30 tej ustawy, w sposób jednoznaczny wymienia się informacje, które muszą zostać przedstawiane konsumentom przed zawarciem przez nich umów.

Cel, któremu ma służyć przedstawienie konsumentom informacji o odsetkach należnych w stosunku dziennym, został określony w module nr 19 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U.UE.L z 2008r. Nr 133, poz. 66 ze zm.). Zgodnie z przedmiotową regulacją „w celu umożliwienia konsumentom podejmowania decyzji przy pełnej znajomości faktów powinni oni przed zawarciem umowy o kredyt otrzymać odpowiednie informacje na temat warunków i kosztów kredytu oraz swoich zobowiązań, które konsument może zabrać ze sobą i je rozważyć.” /Źródło: Lex /

Zgodnie z powyżej przytoczonym fragmentem dyrektywy, celem przedstawienia odpowiednich informacji na temat warunków i kosztów kredytu konsumenckiego, jest umożliwienie konsumentom podejmowania decyzji o zawarciu umowy pożyczki przy pełnej znajomości faktów oraz zapewnienie im prawa do dostatecznego rozważenia jego treści. Jak zostało opisane w części ustalającej, Spółka w umowach określała wysokość oprocentowania w wysokości 0% lub np. ok. 17%. Jednocześnie z przytoczonych w części ustalającej postanowień wynika, Spółka mogła pobierać wynagrodzenie w postaci oprocentowania, nawet, gdy oprocentowanie zostało określone w wysokości 0%. Istotne jest również to, że w stosowanych formularzach informacyjnych określono oprocentowanie w następujących wysokościach: 16%, 22% lub 23%, nawet w przypadkach, gdy podane w umowach oprocentowanie pożyczki wynosiło 0% (dowód: karty nr 23, 24, 29, 32, 64, 69, 73, 74, 79, 96, 99, 100, 106, 109, 110, 116).

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, brak podawania w umowach wartości kwot odsetek należnych w stosunku dziennym, czy to w określonej kwocie, czy też o wartości 0 zł, mogło doprowadzić konsumenta do podjęcia decyzji co do realizacji umowy innej niż gdyby posiadali oni pełne informacje.

W trakcie prowadzonego postępowania Przedsiębiorca poinformował, że 5 maja 2015r. zawarta została ostatnia umowa pożyczki. Natomiast termin spłaty pozostających w realizacji umów już upłynął i ich strony pozostają w zwłoce. Zgodnie z poczynionymi ustaleniami mając na uwadze maksymalny określony we wzorcu i umowach pożyczek okres na jaki zawierane są przez Spółkę umowy pożyczek, tj. 30 dni, przyjęto, że datą, od której w obrocie z konsumentami nie funkcjonują już umowy zawierające zakwestionowane praktyki, jest dzień 6 czerwca 2015 r.

W związku z powyższymi okolicznościami w zakresie zaniechania zastosowania się do wymogów przedstawienia konsumentom pełnej informacji na temat kosztów związanych z realizacją podpisanej umowy, zaistniały przesłanki wynikające z art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. stosowanie bezprawnej praktyki i naruszanie zbiorowych interesów konsumentów, Prezes Urzędu uznał ocenianą praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 6 czerwca 2015r.

W świetle ww. okoliczności orzeczono jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

III. W zakresie punktu III sentencji niniejszej decyzji, oceniania praktyka polegała na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji, poprzez nieumieszczanie w treści formularza informacyjnego informacji o pobieranych opłatach z tytułu zaległości w spłacie kredytu, co jest niezgodne z art. 14 ukk w związku z art. 13 ust.1 pkt 12 ukk i stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 13 ust. 1 pkt 12 ukk nakłada obowiązek podania w formularzu informacyjnym danych o innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności o odsetkach, opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie, rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania oraz całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta. Zgodnie z art. 14 ukk kredytodawca lub pośrednik kredytowy przekazuje konsumentowi dane, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2, na formularzu informacyjnym, dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do ustawy.

Zgodnie z obowiązkami informacyjnymi, wynikającymi z ustawy o kredycie konsumenckim, konsument, za pośrednictwem formularza, ma prawo do otrzymania kompletnej informacji. Formularz ma umożliwić konsumentom łatwe porównanie warunków, na jakich są oferowane pożyczki przez różnych przedsiębiorców. Dokument spełniałby przedmiotową funkcję, gdyby zawierał wszystkie wymagane ustawą informacje. Natomiast Prezes Urzędu uznał, że Spółka nie wykonała nałożonego na nią obowiązku informacyjnego, w zakresie dotyczącym opłat, jakie będą pobierane od konsumentów, w sytuacji nieterminowej spłaty zadłużenia. Pomimo tego, iż przedmiotowe dane miały dla konsumenta znaczenie w sytuacji nieterminowej spłaty pożyczki, to jednak, przed zawarciem umowy, powinien on mieć możliwość oceny warunków umowy również w tym zakresie. Dopiero posiadanie pełnych informacji, dotyczących opłat pobieranych przez kredytodawcę, pozwala konsumentom podjąć racjonalną decyzję co do zawarcia umowy pożyczki.

Poprzez niewykonanie obowiązku udostępnienia konsumentom, za pośrednictwem formularza informacyjnego, danych, do przekazania których Przedsiębiorcę zobowiązuje ustawa o kredycie konsumenckim, zostało naruszone podstawowe prawo konsumenta do podejmowania decyzji, w oparciu o pełne i rzetelne informacje.

W trakcie prowadzonego postępowania Przedsiębiorca poinformował, że 5 maja 2015r. zawarta została ostatnia umowa pożyczki. Natomiast termin spłaty pozostających w realizacji umów już upłynął i ich strony pozostają w zwłóce. Zgodnie z poczynionymi ustaleniami mając na uwadze maksymalny określony we wzorcu i umowach pożyczek okres na jaki zawierane są przez Spółkę umowy pożyczek, tj. 30 dni, przyjęto, że datą, od której w obrocie z konsumentami nie funkcjonują już umowy zawierające zakwestionowane praktyki, jest dzień 6 czerwca 2015 r.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie przesłanki wynikające z art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. bezprawność działań przedsiębiorcy oraz naruszenie

zbiorowych interesów konsumentów, Prezes Urzędu uznał ocenianą praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 6 czerwca 2015r.

W świetle ww. okoliczności orzeczono jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

IV. Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę, stosującego praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym, poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszania choćby nieumyślnie. Dlatego też, Prezes Urzędu ma prawo nałożyć karę pieniężną z tytułu stosowania praktyki, gdy narusza ona interesy konsumentów, bez względu na to, czy przedsiębiorca ponosi winę za jej stosowanie. Stosownie do art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszania przepisów ustawy, a także uprzednie naruszanie przepisów ustawy.

Kara nakładana przez Prezesa Urzędu na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Zawodowy (profesjonalny) charakter świadczenia usług wymaga prowadzenia działalności w sposób zapewniający poszanowanie dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów, co wiąże się z respektowaniem obowiązujących przepisów prawa.

Tytułem wyjaśnienia należy wskazać, że dnia 18 stycznia 2015 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2014 poz. 945) – zwanej dalej: „ustawą o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów”, które między innymi zmieniły brzmienie art. 106 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie jednak z art. 3 ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do spraw, w których postępowanie wszczęto przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, o ile przepis art. 4, art. 7, art. 10 i art. 11 nie stanowią inaczej. Niniejsze postępowanie zostało wszczęte przed dniem 18 stycznia 2015 r., a w zakresie nakładania kary pieniężnej nie ma zastosowania przepis art. 4, art. 7 art. 10 lub art. 11 ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co oznacza, że przy nakładaniu kary pieniężnej znajdzie zastosowanie art. 106 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w brzmieniu obowiązującym przed dniem 18 stycznia 2015 r.

Należy także podnieść, iż w ocenie Prezesa Urzędu, brzmienie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pozwala na nałożenie odrębnych kar pieniężnych za poszczególne naruszenia stwierdzone w niniejszej decyzji. Zgodnie bowiem z przedmiotowym przepisem, Prezes Urzędu może nałożyć karę pieniężną na przedsiębiorcę, jeżeli ten dopuścił się naruszenia art. 24 ww. ustawy, z czego wynika, że określona w tym przepisie kara może dotyczyć każdego naruszenia stwierdzonego względem danego przedsiębiorcy. W ocenie Prezesa Urzędu, zastosowanie takiego rozwiązania jest pożądane z tego względu, iż pozwala na uwzględnienie przy nakładaniu kar, w sposób zindywidualizowany, wszystkich okoliczności związanych ze stosowaniem określonych naruszeń, które mogą różnić się pod wieloma względami (np. wagą naruszenia, zasięgiem oddziaływania praktyki, skutkami, jakie praktyka wywołuje na rynku i jej dotkliwością dla kontrahentów, czasem jej trwania itp.), a tym samym pozwala na nałożenie kary adekwatnej do danego naruszenia.

Podstawą obliczenia wysokości niniejszych kar jest przychód osiągnięty przez Przedsiębiorcę w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. w 2015r., który wyniósł (tajemnica przedsiębiorstwa)zł (słownie: (tajemnica przedsiębiorstwa)) (dowód: karty nr 170-171), w związku z czym maksymalna kara, jaka mogłaby w niniejszym przypadku zostać wymierzona, to kara pieniężna w wysokości (tajemnica przedsiębiorstwa)zł.

Ustalenie wysokości kary pieniężnej w przedmiotowej sprawie ma charakter wieloetapowy. Prezes Urzędu w pierwszej kolejności przeprowadził ocenę wagi stwierdzonych naruszeń przepisów, ustalając kwotę bazową, będącą podstawą do dalszych obliczeń. Następnie rozważono, czy w okolicznościach przedmiotowej sprawy występują okoliczności łagodzące lub obciążające, uzasadniające odpowiednio zmniejszenie lub zwiększenie kwoty bazowej, a także jaki wpływ powinny mieć te okoliczności na wysokość kary pieniężnej. W dalszej kolejności sprawdzono, czy tak obliczona kara nie przekracza maksymalnej wysokości kary, jaka została przewidziana w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

IV.1 Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy, istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu naruszeń stwierdzonych w punkcie I sentencji decyzji, który dotyczył zamieszczania w umowie „Umowa pożyczki gotówkowej serii B” oraz w regulaminach „Regulamin A do umowy pożyczki” i „Regulamin B do umowy pożyczki” postanowień, które zostały uznane za sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt. 11, art. 49 ust. 1 i 2, art. 53 ust. 1, 4 i 5 oraz z art. 55 ustawy o kredycie konsumenckim.

W opinii Prezesa Urzędu, postanowienia zawarte w umowach są dla konsumentów głównym źródłem informacji i na tej podstawie opierają swoją wiedzę co do przysługujących im praw. Od przedsiębiorcy oczekuje się zatem, że wszelkie informacje zawarte w umowie będą kompletne i zgodne z prawem. W niniejszej sprawie natomiast, stwierdzono, że zamieszczenie kwestionowanych klauzul w umowach pożyczki i regulaminach do umowy pożyczki może negatywnie wpływać na podejmowane decyzje konsumentów, związane z takimi kwestiami jak przedterminowa spłata kredytu, możliwość rozwiązania umowy wynikającej z zabezpieczenia czy odstąpienie od umowy kredytu konsumenckiego. Ponadto, opisane w punkcie I sentencji niniejszej decyzji praktyki, w sposób niekorzystny dla konsumentów przedstawiają okoliczności realizowania umowy pożyczki. Prezes Urzędu uznał, że zakwestionowane uregulowania umowne, w sposób sprzeczny z ustawą o kredycie konsumenckim, kształtują prawa konsumentów oraz warunki realizacji umowy pożyczki, w efekcie czego naruszają ekonomiczne interesy konsumentów.

W przedmiotowym przypadku, ustalając wyjściowy poziom kary pieniężnej, wzięto pod uwagę naturę naruszenia. Wyznaczając wagę naruszenia, Prezes Urzędu wziął pod uwagę bezpośredni wpływ stosowania zakwestionowanej praktyki na pogorszenie się sytuacji konsumentów, w stosunku do praw przyznanych im przez przepisy prawa. Analizując powyższą sytuację stwierdzone zostało, iż Przedsiębiorca dopuścił się stosowania praktyki na etapie zawierania kontraktu z wpływem etap wykonania kontraktu.

Nakładając karę pieniężną określoną w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu bierze pod uwagę spełnienie przesłanki określonej w ww. przepisie. Postawiony zarzut dotyczy stosowania we wzorcach umów o pożyczkę oraz w regulaminach do umów o pożyczkę klauzul naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Działalność podejmowana przez Przedsiębiorcę, w zakresie udzielania pożyczek konsumenckich, powinna była uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Podkreślić należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności, przy ocenie

zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Przedsiębiorca powinien mieć świadomość, że niewypełnianie obowiązków nałożonych przepisami ustawy o kredycie konsumenckim, jest bezprawne. Przedsiębiorca powinien zdawać sobie sprawę z konieczności podejmowania wszelkich czynności gospodarczych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przede wszystkim z przepisami dotyczącymi branży finansowej, w której działa. Zebrane w trakcie postępowania wyjaśnienia i informacje mogą wskazywać, że Spółka działała nieumyślnie. Pomimo tego, jak wskazano powyżej, samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki stanowi podstawę do nałożenia kary pieniężnej.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długi, bo przekraczający rok, okres stosowania zakwestionowanych w punkcie I sentencji decyzji praktyk. Ze zgromadzonych dokumentów wynika, że niniejsza praktyka stosowana była przynajmniej od 18 grudnia 2011r. (dowód: karta nr 9).

W oparciu o osiągnięty przez Przedsiębiorcę przychód, a także powyżej opisane przesłanki, ustalono kwotę bazową, stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń. W związku z powyższym, Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie (tajemnica przedsiębiorstwa)% (w wysokości (tajemnica przedsiębiorstwa)% za każde naruszenie) przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2015 r., czyli na poziomie 3425 PLN.

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał, że należy wziąć pod uwagę okoliczność łagodzącą, którą jest zaprzestanie stosowania zakwestionowanych praktyk. Z dokonanych ustaleń wynika także, że przedsiębiorca zaprzestał udzielania pożyczek konsumentom, co znalazło wyraz w postaci obniżenia obliczanej kary pieniężnej o (tajemnica przedsiębiorstwa)%. Jednocześnie Prezes Urzędu uwzględnił okoliczność wynikającą z uprzedniego stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Prezes Urzędu w sprawie działalności Spółki dotyczącej stosowania warunków umów niespełniających wymogów informacyjnych określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 100 poz. 1081 ze zm) wydał decyzję nr RKT-47/2011 z dnia 13 grudnia 2011r. Decyzja jest prawomocna. W związku z tym, za uzasadnione zostało uznane podwyższenie obliczanej kary o (tajemnica przedsiębiorstwa)%. W efekcie powyższych okoliczności, kara wyliczona w oparciu o wielkość bazową została podwyższona o (tajemnica przedsiębiorstwa)%.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma w niniejszym przypadku miejsca.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę **3 939 PLN** (słownie: trzy tysiące dziewięćset trzydzieści dziewięć złotych). Oceniając, czy kara nie przekroczyła kary maksymalnej stwierdzone zostało, iż stanowi ona (tajemnica przedsiębiorstwa)% osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2015r. przychodu oraz (tajemnica przedsiębiorstwa)% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań Przedsiębiorcy.

Wobec powyższego należało orzec jak w punkcie IV.1 sentencji decyzji.

IV.2 Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy, istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu naruszenia stwierdzonego w punkcie II sentencji decyzji, dotyczącego braku pełnych i rzetelnych informacji, poprzez nieumieszczanie w treści umów pożyczek informacji o kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym, który to obowiązek wynika z art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Biorąc pod uwagę fakt, iż przedmiotowa praktyka naruszała interesy konsumentów, Prezes Urzędu za celowe uznał nałożenie na Przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W przedmiotowym przypadku ustalając wyjściowy poziom kary pieniężnej wzięto pod uwagę naturę naruszenia. Wyznaczając wagę naruszenia Prezes Urzędu wziął pod uwagę bezpośredni wpływ stosowania zakwestionowanej praktyki na pogorszenie się sytuacji konsumentów w stosunku do praw przyznanych im przez przepisy prawa. Analizując powyższą sytuację stwierdzone zostało, iż Przedsiębiorca dopuścił się stosowania praktyki na etapie zawierania kontraktu z wpływem na etap wykonania kontraktu. W niniejszym przypadku, zakwestionowana praktyka polegała na nieumieszczeniu, w treści umów pożyczek, informacji o kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym. Takie działanie mogło spowodować, że konsument nie skorzystał z prawa do odstąpienia od umowy w określonym ustawą terminie w związku z trudnością wyliczenia wartości, jaką powinien zwrócić przedsiębiorcy. Podanie wartości odsetek w stosunku dziennym ma ułatwić konsumentowi oszacowanie kosztów i podjęcie decyzji w oparciu o rzetelne informacje.

Nakładając karę pieniężną określoną w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu bierze pod uwagę spełnienie przesłanki określonej w ww. przepisie. W przypadku stosowania praktyki określonej w pkt II naruszenie dotyczyło niewykonania obowiązków informacyjnych w zakresie sporządzenia warunków umowy. Tak jak wskazano we wcześniejszej części decyzji uzasadniającej nałożenie kary z tytułu naruszenia określonego w pkt I sentencji niniejszej decyzji, to na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności. Przedsiębiorca powinien mieć świadomość, że niewypełnianie obowiązków nałożonych przepisami ustawy o kredycie konsumenckim, jest bezprawne. Realizacja obowiązków informacyjnych ma szczególne znaczenie w przypadku zawierania umów w branży finansowej. Zebrane w trakcie postępowania wyjaśnienia i informacje mogą wskazywać, że Spółka działała nieumyślnie. Pomimo tego, jak wskazano powyżej, samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki stanowi podstawę do nałożenia kary pieniężnej.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długi, bo przekraczający rok, okres stosowania zakwestionowanej w punkcie II sentencji decyzji praktyki. Ze zgromadzonych dokumentów wynika, że niniejsza praktyka stosowana była przynajmniej od 18 grudnia 2011 r. (dowód: karta nr 9).

W związku z powyższym, w oparciu o osiągnięty przez Przedsiębiorcę przychód, a także powyżej opisane przesłanki ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń. Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie (tajemnica przedsiębiorstwa)% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2015 r., czyli na poziomie 856 PLN.

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. W

niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał, że należy wziąć pod uwagę okoliczność łagodzącą, którą jest zaprzestanie stosowania zakwestionowanych praktyk. Z dokonanych ustaleń wynika także, że przedsiębiorca zaprzestał udzielania pożyczek konsumentom, co znalazło wyraz w postaci obniżenia obliczanej kary pieniężnej o (tajemnica przedsiębiorstwa)%. Jednocześnie Prezes Urzędu uwzględnił okoliczność wynikającą z uprzedniego stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Prezes Urzędu w sprawie działalności Spółki dotyczącej stosowania warunków umów niespełniających wymogów informacyjnych określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 100 poz. 1081 ze zm.) wydał decyzję nr RKT-47/2011 z dnia 13 grudnia 2011r. Decyzja jest prawomocna. W związku z tym, za uzasadnione zostało uznane podwyższenie obliczanej kary o (tajemnica przedsiębiorstwa)%. W efekcie powyższych okoliczności, kara wyliczona w oparciu o wielkość bazową została podwyższona o (tajemnica przedsiębiorstwa)%.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma w niniejszym przypadku miejsca.

W związku z powyższym, ustalono wysokość kary na kwotę **985 PLN** (słownie: dziewięciuset osiemdziesięciu pięciu złotych). Oceniając, czy kara nie przekroczyła kary maksymalnej stwierdzone zostało, iż stanowi ona (tajemnica przedsiębiorstwa)% osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2015r. przychodu oraz (tajemnica przedsiębiorstwa)% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań Przedsiębiorcy.

Wobec powyższego należało orzec jak w punkcie IV.2 sentencji decyzji.

IV.3 Prezes Urzędu uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy, istnieją podstawy do nałożenia na Przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu naruszenia stwierdzonego w punkcie III sentencji decyzji, braku udzielania konsumentom pełnych i rzetelnych informacji zgodnie z art. 14 ukk w związku z art. 13 ust. 1 pkt 12 ukk. Stwierdzono że w formularzu informacyjnym nie umieszczono informacji o pobieranych opłatach z tytułu zaległości w spłacie kredytu. Brak opisanej w punkcie III sentencji niniejszej decyzji informacji spowodował, że konsumenci mieli utrudnioną możliwość porównania warunków, na jakich różni przedsiębiorcy udzielają pożyczek. Celem stosowania przedmiotowego formularza jest właśnie ułatwienie konsumentom porównania ofert, w oparciu o jednolicie sporządzone druki.

Biorąc pod uwagę fakt, iż przedmiotowa praktyka naruszała interesy konsumentów Prezes Urzędu za celowe uznał nałożenie na Przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W przedmiotowym przypadku ustalając wyjściowy poziom kary pieniężnej wzięto pod uwagę naturę naruszenia. Wyznaczając wagę naruszenia Prezes Urzędu wziął pod uwagę bezpośredni wpływ stosowania zakwestionowanej praktyki na pogorszenie się sytuacji konsumentów w stosunku do praw przyznanych im przez przepisy prawa. Analizując powyższą sytuację stwierdzone zostało, iż Przedsiębiorca dopuścił się stosowania praktyki na etapie przedkontraktowym z wpływem na zawarcie kontraktu. Postawiony zarzut dotyczy

formułowania formularza informacyjnego na podstawie regulacji, która została wprowadzona przez nową ustawę obowiązującą od 18 grudnia 2011 r. Działalność podejmowana przez Przedsiębiorcę w zakresie udzielania pożyczek konsumenckich powinna była uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów.

Nakładając karę pieniężną określoną w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, z tytułu stosowania praktyki określonej w punkcie III sentencji decyzji, Prezes Urzędu wziął pod uwagę spełnienie przesłanek takich jak w przypadku szacowania wysokości pozostałych kar. W przypadku stosowania praktyki określonej w pkt III naruszenie również dotyczyło niewykonania obowiązków informacyjnych. Prezes Urzędu stwierdził, że w formularzu informacyjnym wykorzystywanym przez Przedsiębiorcę brak było wszystkich niezbędnych informacji. Realizacja obowiązków informacyjnych przez Przedsiębiorców ma szczególne znaczenie przy podejmowaniu przez konsumentów decyzji o zawarciu umów w sprawie kredytu konsumenckiego. Jednocześnie stwierdzono, że profesjonalista prowadzący działalność gospodarczą w tej branży musi zdawać sobie sprawę z obowiązków nałożonych na niego przez ustawę o kredycie konsumenckim. Zebrane w trakcie postępowania wyjaśnienia i informacje mogą wskazywać, że Spółka działała nieumyślnie. Pomimo tego, jak wskazano powyżej, samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki stanowi podstawę do nałożenia kary pieniężnej.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długi, bo przekraczający rok, okres stosowania zakwestionowanej w punkcie III sentencji decyzji praktyki. Ze zgromadzonych dokumentów wynika, że niniejsza praktyka stosowana była przynajmniej od 18 grudnia 2011 r. (dowód: karta nr 9).

W oparciu o osiągnięty przez Przedsiębiorcę przychód, a także powyżej opisane przesłanki ustalono kwotę bazową stanowiącą punkt wyjścia dla dalszych obliczeń. W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie (tajemnica przedsiębiorstwa)% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2015 r., czyli na poziomie 856 PLN.

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał, że należy wziąć pod uwagę okoliczność łagodzącą, którą jest zaprzestanie stosowania zakwestionowanych praktyk. Z dokonanych ustaleń wynika także, że przedsiębiorca zaprzestał udzielania pożyczek konsumentom, co znalazło wyraz w postaci obniżenia obliczanej kary pieniężnej o (tajemnica przedsiębiorstwa)%. Dokonując kalkulacji w zakresie wysokości kary nakładanej na Przedsiębiorcę, Prezes Urzędu stwierdził, że brak jest podstaw do podwyższenia kary w związku z wydaną wcześniej ww. decyzją nr RKT-47/2011. Wynika to z różnego stanu prawnego przy wydaniu wcześniejszej oraz niniejszej decyzji. Obowiązująca wtedy ustawa o kredycie konsumenckim nie przewidywała obowiązku wydawania konsumentom formularza informacyjnego. W efekcie powyższych okoliczności kara wyliczona w oparciu o wielkość bazową została obniżona o (tajemnica przedsiębiorstwa)%.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma w niniejszym przypadku miejsca.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę **771 PLN** (słownie: siedmuset siedemdziesięciu jeden złotych). Oceniając, czy kara nie przekroczyła kary

maksymalnej stwierdzone zostało, iż stanowi ona (tajemnica przedsiębiorstwa)% osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2015r. przychodu oraz (tajemnica przedsiębiorstwa)% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań Przedsiębiorcy.

Wobec powyższego należało orzec jak w punkcie IV.3 sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000.

V. Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie natomiast z art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu ze stroną w kwocie 59 PLN. W związku z powyższym postanowiono obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości **59 PLN** (słownie: pięćdziesięciu dziewięciu złotych).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie V niniejszej decyzji, stosownie do art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 K.p.c., należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014r., poz. 101 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i

Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach
(40-048 Katowice, ul. Kościuszki 43).

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Maciej Frągsztajn